

CHLÉB NÁŠ VEZDEJŠÍ*Náš denní chléb dej nám dnes. (Mt 6,11)*

1. čtení: Exodus 16,11–21

Hlavní čtení: Matouš 6,11.32

Milé sestry, milí bratři v Pánu Ježíši Kristu,

dnes se dostáváme ke čtvrté prosbě modlitby Páně, která stojí jakoby na rozhraní mezi prosbami o to, co je Boží – jméno, království, vůle – a tím, co je naše – náš chléb, odpuštění našich hříchů, zbavení zlého, neuvádění do pokušení.

Po jakýchsi vznešených tématech přichází tak všední téma, obyčejné téma chleba. Opravdu? Je to tak všední, obyčejné? Proč by pak Ježíš mluvil o naší ustaranosti, co budeme jíst, co budeme pít, abychom se učili od nebeských ptáků a polních lilií a spoléhali na nebeského Otce, který ví, že to všechno potřebujeme? Chléb je nesmírně vzácný dar – pochopil jsem to postupně. Náš otec si totiž ke každému jídlu bral krajíc chleba, jako děti jsme si z něj dělali legraci, ale později jsem to pochopil, když jsem poznával jeho příběh. Náš děda byl kulak, nechtěl vstoupit do družstva, a to znamenalo, že museli odevzdávat kontingenty tak velké, že jim skoro nic nezbylo. Lidé jim dávali trochu mouky a brambor, aby si mohli upéct chléb. Mít krajíc chleba se pro něj stalo symbolem jakési životní jistoty. Chléb je nesmírně vzácný a my dnes můžeme děkovat Bohu, že to neprožíváme za tak dramatických okolností.

V podstatě většinu svého produktivního života věnujeme zajištění základních potřeb – srozumitelně to vyjadřuje čtvrté přikázání, které říká, že šest dní budeš pracovat a konat jakoukoli svou práci. To patří k životu a Bůh, který nám kvůli našemu hříchu uložil břemeno, že v potu tváře budeme dobývat svůj chléb, tomu rozumí. Tato prosba nám připomíná, že náš Bůh velmi dobře ví, co v životě potřebujeme, a můžeme se na něj s důvěrou spolehnout.

Jak tuto prosbu uchopit, jak jí porozumět? O co se tedy modlíme? V prosbě zaznívá slovo „každodenní“. A to je údaj ne tak časový, jako měrný – prosíme o tolik chleba, kolik potřebujeme na jeden den, na to naše dnes. Je to jako s mannou, která padala a sbírala se každý den znovu v té záhadné míře – jeden ómer na hlavu, každému tolik, kolik potřeboval. A to prosíme dnes, abychom v pokoji a s důvěrou šli do dalšího dne. Proto se i mzda vyplácela večer, jako například v podobenství o vinici, aby se mohl nakoupit chléb na další den. Tato modlitba nás učí spoléhat se na Boha více než na vlastní zásoby a možnosti – a tak nás zbavuje ne zodpovědnosti za svůj chléb, ale ustaranosti. Vždy nám připomíná, že náš nebeský Otec ví, že to všechno potřebujeme. Jak snadno ztratíme tuto nit důvěry a začneme doufat v plné stodoly, plné spíže a plné bankovní účty. Začneme se podobat tomu boháči z podobenství, kterému pole přineslo bohatou úrodu a on si řekl: „Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: Ted’ máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý mysl.“ Ale Bůh mu řekl: „Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvoji duši, a cí bude to, co jsi nashromáždil?“

Chléb z Boží ruky nás vysvobozuje z pokušení, abychom nezapomněli, že nejen chlebem jsme živi, ale i jeho slovem a milostí.

Modlitba o každodenní chléb je prosbou o pokoj – protože když si uvědomujeme, že nám stačí to, co potřebujeme, vidíme, co máme, a jsme s tím spokojeni. Nespokojení lidé vždy vidí jen to, co jim chybí, a chtějí víc – a zamoří si život bláznovstvím. Je jedno, v jaké zemi žijeme – předvolební slogany se nás všude snaží přesvědčit, že jsme chudí a potřebujeme víc. A tady je třeba odpovědět jménem vlastní důstojnosti jednoznačně ne. Problém společnosti není v nedostatku chleba, ale v nedostatku pokoje, který pramení z důvěry, že náš nebeský Otec ví, co potřebujeme.

Prosba o chléb je také prosbou o budování společenství – vždyť chléb, o který prosíme, je náš, ne můj. Je to chléb, který jíme společně. Jíst s někým chléb znamená být s ním smířený, žít v odpuštění – vždyť bez odpuštění chléb nechutná. Tak rozumíme i starému slovanskému zvyku vítat hosty

chlebem a solí – jako znamení pokoje, bezpečí a vzájemného míru. Tato prosba nás činí zodpovědnými za druhé, za naše vztahy, za naše stolování a jeho kvalitu.

Snažme se naplňovat tuto prosbu tím, že nejen formálně, ale i ve vzájemném přijetí budeme prožívat to, že nám je při jídle chleba spolu dobře – že je to náš chléb, který nás spojuje.

A on nás spojuje nejen mezi sebou navzájem, ale spojuje nás i v našem vztahu s Bohem – vždyť Ježíš je ten chléb, který sestoupil z nebe. A jako emaušští učedníci potkali Ježíše jako neznámého pocestného, který se jim dal poznat v lámaném chlebu, tak se Ježíš ve znameních chleba dává poznat i nám. Přijímáním Večeře Páně přijímáme jeho obětované tělo, které nás má sytit k věčnému životu. Přijímáme jeho odpuštění, smíření a jeho naději pro náš věčný život. A skrze chléb, který se stane naším chlebem života, nám spadnou šupiny z očí a poznáme, kdo je pro nás Ježíš.

Při naší každodenní prosbě „chléb náš každodenní“ myslíme na to, že náš Otec, který je v nebesích, ví, co všechno potřebujeme, a dává nám chléb, abychom kolem něj prožívali společenství vzájemné blízkosti a měli v něm sílu k spokojenému životu a odpuštění – a skrze to všechno, abychom poznali, že náš Pán Ježíš Kristus, ten chléb života, zůstává s námi, aby nás sytil tu a teď, ale i ve své slávě.

Milostivý Bože, děkujeme, že náš život a jeho naplnění nemáme ve své ruce, ale smíme doufat v Tvé požehnání. Ty nedáš svým trpět nedostatkem, i kdyby kráčeli pouští či údolím stínu smrti. Prosíme o každodenní chléb, který můžeme jíst s bližními v pokoji, míru a přijetí. Připomínej nám, že nežijeme jen chlebem, ale i Tvým slovem a láskou. Prosíme, ať nám nechybí chléb, ale ani jistota a naděje, že Ty zůstáváš s námi. Amen.